

Dosarul nr.2ra-1704/20

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : R. Pascari)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, O. Cojocaru, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. ”Corporația de Finanțare Rurală” împotriva Nadejdei Siziņeva cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, dobânzii contractuale, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019,

c o n s t a t ă :

La 20 aprilie 2018 O.C.N. ”Corporația de Microfinanțare Rurală” S.A. s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Siziņeva privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, dobânzii contractuale, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a indicat că în baza contractului de împrumut nr.123/165/2017 din 16 octombrie 2017, Siziņeva Nadejda a primit un împrumut în sumă de 5280 lei, cu termen final de rambursare 13 octombrie 2018.

Împrumutul a fost acordat conform condițiilor specificate în pct. 3 din contract, care confirmă că pârâta este beneficiara împrumutului, și a primit bunul la valoarea echivalentă sumei acordate.

Conform condițiilor specificate în pct. 3.3 a contractului, Siziņeva Nadejda a primit bunul (telefon mobil marca Xiaomi Redmi Note 4 Pro Duos 32GB, Gold) la valoarea echivalentă sumei acordate.

Siziņeva Nadejda și-a asumat obligația să respecte condițiile contractului (pct. 9.2.1) și obligația de a efectua plățile în cuantumul și la data indicată în contract, iar în cazul încălcării graficului de plăți indicat în pct.4.1 a contractului, părțile au stabilit că, debitorul va achita dobândă de întârziere - în mărime de 1% din suma

restantă pentru fiecare zi de întârziere a plății (pct.7.1.1) și penalitate- în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere a plății (pct.7.1.2).

Reclamanta a indicat că, pârâta nu și-a onorat obligațiile contractuale asumate, încălcând prevederile pct. 4.1 ale contractului și anume nu a respectat graficul de rambursare a împrumutului și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

Totodată, în contractul de împrumut nr. 123/165/2017 este stipulat expres, dreptul reclamantei de a primi toate plățile prevăzute în contract (pct. 10.1.1.) și de a cere rambursarea integrală și anticipată a întregii datorii în cazul întârzierii achitării de către debitor a ratelor lunare.

La 06 aprilie 2018, datoria pârâtei constituia suma de 7991,63 lei, care este în continuă majorare până la rambursarea integrală a împrumutului și plăților aferente acestuia.

Ulterior, la 24 mai 2019, O.C.N. ”Corporația de Microfinanțare Rurală” SA și-a concretizat pretențiile, invocând că, de la momentul înaintării acțiunii până în prezent s-a majorat suma datoriei, conform condițiilor specificate în pct. 7.1.1. și 7.1.2. din contractul de împrumut nr. 123/165/2017 din 16 octombrie 2017.

O.C.N. ”Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a solicitat încasarea de la Siziņeva Nadejda a sumei de 24577,33 lei, constituită din 5280,00 lei cu titlu de datorie la împrumut, 1161,48 lei cu titlu de dobândă contractuală, 16099,60 lei cu titlu de dobândă de întârziere și 2036,45 lei cu titlu de penalitate la plata dobânzii.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Siziņeva Nadejda în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a suma de 5788,07 lei, inclusiv 5280,00 lei cu titlu de împrumut, 1161,48 lei cu titlu de dobândă contractuală și 508,07 lei cu titlu de dobândă de întârziere la dobândă contractuală.

S-a respins în parte pretenția O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. privind încasarea sumei de 5788,07 lei cu titlu de dobândă de întârziere la dobândă contractuală, ca neîntemeiată.

S-a admis în parte cererea O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. privind compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1109,33 lei, inclusiv 772,00 lei pentru taxa de stat și 372,00 lei pentru citare publică, proporțional pretențiilor admise.

S-a încasat de la Siziņeva Nadejda în beneficiul O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. suma de 261,25 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

S-a respins cererea înaintată de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. privind compensarea cheltuielilor de judecată în partea ce depășește suma încasată de 261,25 lei, ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, dobânda contractuală calculată este într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Costul creditorului atragerii mijloacelor financiare, a fost calculat conform ratei medii de referință pe piață interbancară (CHIBOR), publicată de Banca Națională a Moldovei la ziua oferirii împrumutului, care la 16.10.2017 a constituit 13,11 %.

În partea ce ține de pretenția reclamantei O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 16099,60 lei,

instanța a reținut că, prin pct.7.1.1. al actului juridic semnat între părți, s-a stabilit că în cazul încălcării graficului de plăți, se va achita o dobândă de întârziere în mărime de 1 % pentru fiecare zi de întârziere a rambursării împrumutului.

La negocierea și întocmirea contractului, în speță pct.7.1.1. al actului juridic semnat între părți, reclamanta urma să țină cont de prevederilor art.619 alin.(1) Cod civil, coroborat cu prevederile art.585 Cod civil.

Astfel, instanța a aplicat prevederile art.619 alin.(1) Cod civil, care expres prevăd, că este admisă doar proba unui prejudiciu mai redus.

Instanța a conchis că, clauza contractuală prevăzută la pct.7.1.1. din contractul de împrumut cu dobândă nr.123/165/2017 din 16 octombrie 2017 este nulă în partea ce contravine prevederilor art.619 alin.(1) Cod civil.

Clauza statuată la pct. 7.1.2. din contractul creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contractante, dezechilibru creat în detrimentul părâtei, ceea ce denotă caracterul abuziv al pct. 7.1.2. din contract.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 15 ianuarie 2020, s-a corectat greșeala comisă în dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019, după cum urmează: - sintagma "5 778, 07 lei" se înlocuiește cu sintagma „6 949, 55 lei”; - sintagma "261,25 lei" se înlocuiește cu singtagma "313, 67 lei”.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019, la 16 decembrie 2019, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea în acest sens a unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020 a fost respins apelul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019.

La 07 octombrie 2020, O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” S.A. a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2020 și a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 decembrie 2019, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor în partea respingerii acțiunii și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a examinat cauza superficial, a apreciat arbitrat probele din dosar, nu a soluționat problemele de fapt și drept invocate în cerere de apel, a interpretat și aplicat eronat normele de drept material și regulile de aplicare a legii civile în timp.

În partea menținertii soluției instanței de fond, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

La momnetul încheierii contractului de împrumut, dar și pe parcursul executării, în raport cu clauzele și condițiile acestuia au fost respectate normele legale în vigoare. Prin stabilirea dobânzii de întârziere în clauza prevăzută la pct.7.1.1., în mărime de 1% pentru fiecare zi de întârziere, părțile au prevăzut în contract drept măsură de prevnire a respectării obligațiilor ausmate, intimata asumându-și consecințele.

Instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de aceste prevederi și astfel au aplicat o lege care nu trebuia aplicată.

Recurentul a indicat că, clauza contractuală prevăzută la pct.7.1.1 din contractul de împrumut nu contravine art. 619 Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

Instanțele judecătorești au exegerat prin faptul aplicării nulității absolute în raport cu această clauză a contractului, fiind depășite atribuțiile cu care au fost investite prin ingerința în relațiile contractuale dintre părți bazate pe un contract legal.

Astfel, recurentul consideră că, prin soluția emisă a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Argumentarea instanței de apel precum că, la caz art. 942 alin.(4) Cod civil constituie temei legal de respingere a pretenției privind încasarea penalității, este greșită, fiind condiționată de examinarea superficială a cauze și neelucidarea faptului că penalitatea din speță nu rezultă din neexecutarea aceleiași obligații pecuniare pentru care s-a calculat dobânda de întârziere.

Art. 942 alin.(4) Cod civil a fost interpretat eronat și aplicat extensiv asupra unor circumstanțe pe care nu le reglementează.

Instanța de apel nu a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în ordinea prevăzută de art.373 din Codul de procedură civilă.

Recurentul și-a întemeiat pretențiile invocate în recurs prin prisma prevederilor art.432 alin. (2) lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 iulie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare instanța de apel a expediat părților decizia motivată la 07 august 2020. Cererea de recurs a fost declarată la 07 octombrie 2020, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, reieșind din prevederile art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 09 noiembrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului copia recursului, informând despre necesitatea depunerii referinței, (f. d. 202).

Până la data examinării recursului, intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de O.C.N. „Corporația de Finanțare Rurală” Societate pe Acțiuni.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru